

Odda 7. mai 2018

Høringsuttalelse Opo og Sandvinvatnet – flomsikring og kraftverk

Saksbehandlingen

Etter flommen i oktober 2014 har det som kjent blitt gjort et betydelig arbeid med å flomsikre nedre del av Opo vassdraget. Arbeidet er ikke helt ferdig, men allerede nå kan en gå langs elvebredden og se hvor flott dette elvelandskapet vil bli og da med en levende elv. Uten å gå i detalj med tall og beregninger kan det vel ikke være noen tvil om at denne delen av Opo er betydelig flomsikret og at det i fremtiden ikke vil foreligge noen fare for liv og helse.

På grunnlag av Multiconsult sin flomluckerapport legger jeg til grunn at det er fullt mulig å bygge en flomluke som vil gi en god og tilfredsstillende flomsikring for området ved Sandvin. En flomluke vil samtidig være den løsning hvor det varig vernede Opo vassdraget forblir urørt og som vil gi minst mulige skadevirkninger for lokalsamfunnet både på kort og lang sikt uten at jeg finner grunn til å gå nærmere inn på det.

Saksbehandlingen.

Mitt anliggende går på selve saksbehandlingen som jeg mener er kritikkverdig og grensende til en saksbehandlingsfeil. Kort oppsummert: NVE ber om uttale til SKL sin søknad før det foreligger et alternativ, nemlig utredningen om flomluke. På dette grunnlag behandler Fylkesutvalget i Hordaland og Odda kommunestyre saken og går inn for SKL sin søknad om konsesjon for å bygge et kraftverk i er varig vernet vassdrag. NVE erkjente i folkemøte 15. februar at det var uheldig at flomluke alternativet ikke ble behandlet samtidig og tok på seg skylden for dette. I denne sammenheng er det verd å merke seg Fylkesmannen i Hordaland i sin uttale datert 22.02.18 hvor det heter i sammendraget på side 1:

Kunnskapsgrunnlaget som er lagt fram er ikkje tilstrekkeleg til å gi eit klart råd om bygging eller ikkje av flaumtunnel og kraftverk.

Før ein tek stilling til konsesjonssøknaden er det nødvendig å vurdere andre aktuelle sikringstiltak mot flaum saman med utførte sikringstiltak. Vilkår for å gi konsesjon til bygging av kraftverk i det verna vassdraget er ikkje til stades. Fylkesmannen har kommentert landskap, naturmangfald, anadrom fisk, friluftsliv, forureining og risikonivå.

Fylkesmannen vil gi tilleggsuttale i saka når rapport om andre tiltak vert lagt fram i løpet av våren.

og deretter under fylkesmannens merknader side 5;

Fylkesmannen meiner det er uheldig at arbeidet med alternative flaumdempingstiltak ikkje vert ferdig før høringsfristen for Opo flaumkraftverk.

Det fylkesmannen etter min mening her gir uttrykk for er at det vil foreligge en saksbehandlingsfeil om en på dette tidspunkt realitetsbehandlet saken.

Tiltross for dette realitetsbehandlet likevel Fylkesutvalget i Hordaland og Odda kommunestyre saken og ga sin tilslutning til søknaden. Etter det jeg kjenner til ville enkelte i kommunestyret utsette saken og jeg vil bemerke at jeg selv hadde et avisinnlegg i Hardanger Folkeblad hvor jeg hevdet at dette var en saksbehandlingsfeil og at kommunestyret av den grunn burde utsette saken til alle alternativer lå på bordet. Men høringsfristen NVE hadde satt, tvang vel nærmest politikerne til å ta et standpunkt på dette tidspunkt.

Er dette en saksbehandlingsfeil som kan virke bestemmende på sakens avgjørelse?

Den politiske behandlingen lokalt og regionalt vil være en del av NVE sitt beslutningsgrunnlag. Når dette skrives vet en ikke utfallet av Odda kommunestyre sin behandling av flomluckerapporten. Dette skyldes igjen at NVE setter høringsfrister som ikke harmonerer med en god og forsvarlig saksbehandling.

Kan det tenkes at de folkevalgte som gav sin tilslutning til SKL sin søknad nå snur i saken og vil gå inn for en løsning med flomluke? Det er vel all grunn til å tro at en vil føle seg bundet av sitt tidligere standpunkt. Slik saksbehandlingen er lagt opp gir det grobunn for at det går prestisje i saken, ikke minst for at saken har skapt et stort lokalt engasjement og etter hvert også vekker interesse nasjonalt. Videre har kommunestyret sitt første vedtak skapt forventninger hos de som føler at de er best tjent med et kraftverk. Vil ikke den enkelte politiker da føle at en ikke kan gå tilbake på sitt første vedtak selv om en nå ser saken med andre øyne? Sett hen til at over 500 mennesker gikk i 1. mai tog under parolen "Ja til flomsikring. Nei til kraftverk" er det vel all grunn til å tro at enkelte politikere føler at de nå er på kollisjonskurs med folkemeningen. Men likevel kan det være et langt skritt å snu i saken. Her kan det legges til at ved siste stortingsvalg var det 5 195 stemmeberettede i Odda og ved siste kommunevalg i 2015 var det totalt 3 512 som stemte. Altså rundt 14 % av de som stemte inn dagens politikere gikk i tog mot valgt løsning. Det kan være fristende å tenke seg at noen av de folkevalgte tiltross for at de har skiftet mening står på kraftverksløsningen og heller legger sakens skjebne i hendene på NVE i håp om at det ikke vil bli gitt konsesjon. Jeg har selv snakket med en kommunestyrerepresentant som har gått inn for kraftverks konsesjon, men som nå gir uttrykk for at han ikke tror på at det vil bli gitt konsesjon for kraftverksløsningen. Det kan være flere med han som gjør seg slike tanker. Dette er en spekulasjon, men likevel en veldig nærliggende tanke. I tilfelle er det en ansvarsfraskrivelse og en skremmende tanke med hensyn til at det kan bli tatt avgjørelser på sviktende grunnlag. Dette viser med all tydelighet at saksbehandlingen har satt politikerne i en vanskelig situasjon.

Hva kan NVE gjøre?

Avgjørelsen om hvilke løsninger som skal velges for ytterligere å flomsikre Opo vassdraget bør etter min mening gis mer tid. Saken burde "kjøles ned," gis tid til en bedre refleksjon enn det som det nå er lagt opp til. Jeg kan vanskelig se at en slik viktig sak hvor skjebnen til et varig vernet lakseførende vassdrag står på spill skal haste slik som det nå er lagt opp til.

Men det er vel vanskelig å se for seg at NVE som faginstans kan stille saken i bero som her foreslått. Det er likevel mulig for NVE i sin videre behandling av saken å gi uttrykk for at saksbehandlingen har kommet skjevt ut og at det kan ha innvirket på den politiske behandlingen av saken lokalt og regionalt. Viser igjen her til fylkesmannens uttalelse. Slik jeg forstår det politiske landskapet vil det i alle fall ikke være et enstemmig kommunestyre som vil gå inn for konsesjon til et kraftverk. Og som en konklusjon: saksbehandlingen har på mange måter tvunget kommunepolitikerne i Odda opp i et hjørne og slik sett har kommet opp i en om ikke umulig situasjon, men en svært vanskelig og sikkert på mange måter en ubehagelig situasjon.

Så er lite hjertesukk tilslutt. Under folkemøtet 18. april tok en representant for Miljøvernforbundet i Hordaland opp benevnelsen *flomkraftverk* og mente det var misvisende. Et flomkraftverk er vel egentlig et kraftverk som kun skal produsere i en flomsituasjon. Undertegnede tok ordet og støttet et slikt syn. Jeg vil igjen oppfordre NVE i sin videre utredning, muntlig og skriftlig, å bruke ordet kraftverk. Det er jo det SKL søker konsesjon for.

Med hilsen Finn T. Rud